

עין משפט ונר מצוה

י
א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
קמח ספרי ח'

תורה אור השלם

- ↑ וַיְבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִיד וַיֵּשֶׁב לְפָנָיו יְיָ וַיֹּאמֶר מִי אֲנִי יְיָ אֱלֹהִים וּמִי בֵיתִי כִי הִבֵּיתָנִי עַד הַלֵּם:
- ↑ וַיֵּקְרָא בּוֹ לְפָנֵי הַרְחֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמִּים מִן הָאֵזֶר עַד מִחְצֵית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַמְּבִינִים וְאָזְנוֹ כָּל הָעָם אֶל סֶפֶר הַתּוֹרָה: נחמיה ח ג
- ↑ וַיִּבְרַךְ עֲזָרָא אֶת יְיָ אֱלֹהֵיהֶם הַמְּגִדֹל וַיִּזְעַן כָּל הָעָם אָמֵן אָמֵן בְּמַעַל יְיָהֶם וַיִּקְרָא וַיִּשְׁתַּחֲוּ לַיְיָ אֲפִים אֶרְצָה: נחמיה ח ו
- ↑ בַּיּוֹם יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְעַד הָאָמֵן כָּל הָעָם אָמֵן וַתֵּלֶךְ לֵי: דברי הימים א טו לו
- ↑ וַיַּעֲמֵד עֲזָרָא הַסֹּפֵר עַל מִגְדֵּל עֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה לְדָבִר וַיַּעֲמֵד אֲצִילוֹ מִתְּחִילתָּ וַשְּׁמַע וַיַּעֲזֵה וְאֹרִיזָה וַיִּחְזַק וַיַּשְׁמָעֶיהָ עַל יַמִּינוֹ וַיִּשְׁמַעְמֹלֻּ וּפְדָה וַיִּשְׁאֵל וַיִּלְכְּדֵהוּ וַיִּחַשְׁשׁ וַיִּחְשַׁבְּהָ וַיִּכְרַז מִשְׁלָם: נחמיה ח ד
- ↑ וַיָּקָם עַל מַעְלֵה הַלְוִיִּם וַיִּשְׁעוּ וַבְּנֵי קְדַמְיָאֵל שִׁבְעָה בְנֵי שִׁרְיָה בְנֵי כְנִי וַיַּעֲשׂוּ כַּקּוֹל גְּדוֹל אֶל יְיָ אֱלֹהֵיהֶם: נחמיה ט ד
- ↑ וַיֹּאמֶר זֶאת הַרְשָׁעָה וַיִּשְׁלַךְ אֹתָהּ אֶל הַתּוֹךְ וַהֲיִיפָה וַיִּשְׁלַךְ אֶת אֶבֶן הַתִּפְסָרֹת אֶל פִּי: זכריה ח ח
- ↑ וַעֲתָה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגִּדְּלוֹ הַגְּבוּר הַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסִיד אֵל יַמְעַס לְקַנְיָן אֶת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְאָתוֹ לְמַלְכֵינוּ לְשִׁרְיָנוּ וּלְבָהֲרֵינוּ וּלְנִבְיָאֵנוּ וּלְאַחֲבֵיתֵנוּ וְלָכֵן עַמִּי מַלְכֵי אֲשׁוּר עַד הַיּוֹם תָּהֶּן: נחמיה ט לב
- ↑ כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם וְאֹדְנֵי הָאֲדֹמִים הָאֵל הַגִּדְּלוֹ הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא יֵשָׁא פָנָיו וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד: דברים י י

גליון הש"ס

גמרא ו**ייעקוב** ו**ב'ו** ויעקוב נקול גדול אל ה' אלהים שלי:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

גליון הש"ס

גמרא ו**ייעקוב** ו**ב'ו** ויעקוב נקול גדול אל ה' אלהים שלי:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

רבינו חננאל

אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, שנאמר, ויבא המלך דוד וישב לפני ה'. ושנינו בדמור רב חסדא כי עזרא דכתבי ביה ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים, בעזרת הנשים קרא, כך כהן גדול

בעזרת הנשים היה קורא ומותר לו לישב שם. כתיב ויברך עזרא את ה' אלהים, מאי אמר אמר רב יוסף בריך המבורך. א"ל אביי לרב דימי אימא שכירוש בשם המפורש שם המפורש בבבוליס כלומר אין מברכין בשם המפורש חוץ לעזרה. ולא, והכתיב ויעמוד עזרא הסופר על מגדל עץ אשר עשו לדבר, ואמר רב יהודה אמר רב שגידלו בשם המפורש. והנה זה בבבולין הוה. ושנינן הוראת שעה הייתה, דכתיב ויעקוב בקול גדול אל ה' האלהים. מאי אמר, אריי ואיתימא רבי נתן בריא בריא כו'. רב מתנא אמר ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול שגידלו בשם המפורש אל ה' האלהים אלהי ישראל מן העולם ועד העולם. במעשרבא מתנו גידול אמר שגידולו בשם המפורש. רב מתנא אמר אמר האל הגדול הגבור והנורא. והא דרב מתנא נטייא לדר' יהושע בן לוי דאמר למה נקראא אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה, כאשר אמר משה רבינו האל הגדול הגבור והנורא. כי בא ירימיה ולא אמר כבוד בא דניאל ולא אמר נורא. באו אילו ואמרו אדרבה וזה גבורתו שכובש אפר ומאריך לרשעים. נורא, שאלמלא נוראותיו אי אומה אחת מתקיימת בין ע' אומות. וירמיה ודניאל הנוביאים הללו איך באו לעקור דברי משה רבינו. ושני רבי יצחק מחוץ שידועין בהקב"ה שהוא אמת לא כיוכו. וקורא אחרי מות ואך בעשור. ככלל מדלגלי והתנן מדלגין בנביאי ואין מדלגין בתורה. ושנינן הא דתני אין מדלגין בשני ענינין מענין לענין אחר, והא דתני מדלגין בענין אחד. והתניא כך מדלגין בתורה בענין אחד ובנביא אפילו בשני ענינים. וזה וזה בכדי שלא יפסוק התורגמן, ואין מדלגין מנביא לנביא, ובנביא של שנים עשר מדלגין.

^[א] אולי צ"ל ועד גידל אמר בךו' ה' וכו'.

סמ:

אין ישיבה בעזרה. דכתיב לעמוד לשרת (דברים יח) העומדים שם לפני ה' (סם) ולא מזנינו זה ישיבה: **אלא למלכי בית דוד שנאמר דוד וישב וגו'**. כשאמר לו נתן הנביא אמה לא תבנה הציט כי ימלאו ימין וגו': ויברך **עזרא וגו'**. כההוא ענינא דויקרא לפני הרחוב כתיב ברוך ה' אלהים וגו' כך תיקנו בלאותו היום לומר במקדש כסוף כל זכרה וזכרה כלאמרין במסכת תענית (דף טו:): **בגבולין**. כל חוץ לעזרה קרי בגבולין: **זיילא זיילא**. לשון זעקה וקוצנולא: **האי דאחרציה לניס המקדש**. מבקשין רחמים שימסר בידם ילך הרע של

אין ישיבה בעזרה. פירשתי לעיל בפרק שני (דף סה.) גבי זקן **יושב במערכה**:

ועד כמה הוא מדרג בכדי שלא יפסיק התורגמן. לא צני לשנויי דלתורה קלי משום דקמתי אין מדלגין בתורה הדר קא מפשט ועד כמה מותר לדלג בתורה ככדי שלא יפסיק התורגמן והא דאסרו כרישא ככדי שיפסיק התורגמן וי"ל דאין הכי נמי דהוה מזי לשנויי הכי אלא אציי מתוך לו האמת כאן ענינין אחד כאן בשני עניינן כדמיתא וכו':

^[ובגלג]

המפורש בגבולים ולא ^[א] **והכתיב** ^[ב] **ויעמוד עזרא הסופר על מגדל עץ אשר עשו לדבר ואמר רב גידל שגדלו בשם המפורש הוראת שעה היתה** ^[ג] **ויוציעקו אל ה' אלהים בקול גדול מאי אמור אמר רב ואיתימא ר' יוחנן בריא ביאי היינו האי דאחרביה למקדשא וקליה להיכיליה וקסליניהו וכלולהו צדיקי ואגליניהו לישראל מארעהון ועדיין מרקד בינן כלום יהבתיא לן אלא לקבולי ביה אגרא לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן נפל להו פיתקא מרקיעא דהוה כתב בה אמת אמר רב חנינא שמע מינה ^[ד]חותמו של הקב"ה אמת אותיבו בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא מסרוהו ניהליהו נפק אתא כי ^[ה] גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים אמר להו נביא לישראל היינו יצרא דעבודת כוכבים שנאמר ^[ו]ויאמר זאת הרשעה בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממוזיא ורמא קלא ואזל קליה ארבע מאה פרסי אמרו היכי נעביד דילמא חם ושלום מרחמי עליה מן שמיא אמר להו נביא שריוהו בדודא דאברא וחפיוהו לפומיה באברא דאברא משאב שאיב קלא שנאמר ויאמר זאת הרשעה וישלך אותה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה אמרו הואיל ועת רצון הוא נבעי רחמי איצרא דעבירה בעו רחמי ואמסר בידייהו אמר להו חזו דאי קטליתו ליה לההוא ^[ז] כליא עלמא חבשוהו תלתא יומי ובעוו ביעתא בת יומא ^[ח] ככל ארץ ישראל ולא אשתכח אמרי היכי נעביד נקמליה כליא עלמא ניבעי רחמי אפלגא פלגא ברקיעא לא יהבי כחליניהו לעיניה ושבקוהו ואהני דלא מיגרי ביה לאינייש בקריבתה במעורבא מתנו הכי רב גידל אמר ^[ט] גדול שגדלו בשם המפורש ורב מתנא אמר ^[י]האל הגדול הגבור והנורא והא דרב מתנא ^[יא] מטייא לדרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה אתא משה אמר ^[יב]האל הגדול הגבור והנורא אתא ירמיה ואמר נכרים ^[יג] מקרקרין בהיכלו איה נוראותיו לא אמר נורא אתא דניאל אמר נכרים משתעבדים בבניו איה גבורותיו לא אמר גבור אתו אינהו ואמרו אדרבה זו היא ^[יד] גבורת גבורתו שכובש את ^[טו] יצרו שנותן אךך אפים לרשעים ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו של הקב"ה היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות ורבנן הכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקין משה אמר רבי אלעזר מתוך שידועין בהקב"ה שאמתי הוא לפיכך לא כיזבו בו: וקורא אחרי מות ואך בעשור: ורמיניה ^[טז]מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה לא קשיא **איכאן בכדי שיפסיק התורגמן כאן בכדי שלא יפסיק התורגמן** והא עלה קתני **מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה מדלג בכדי שלא יפסיק התורגמן** הא בתורה כלל כלל לא אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד **כאן בשני ענינין והתניא** **מדלגין בתורה בענין אחד** **ובנביא בשני ענינין כאן וכאן בכדי שלא יפסיק התורגמן ואין מדלגין מנביא לנביא ובנביא של שנים עשר מדלגין****

בא לו כהן גדול פרק שביעי יומא

אין ישיבה בעזרה. דכתיב לעמוד לשרת (דברים יח) העומדים שם לפני ה' (סם) ולא מזנינו זה ישיבה: **אלא למלכי בית דוד שנאמר דוד וישב וגו'**. כההוא ענינא דויקרא לפני הרחוב כתיב ברוך ה' אלהים וגו' כך תיקנו בלאותו היום לומר במקדש כסוף כל זכרה וזכרה כלאמרין במסכת תענית (דף טו:): **בגבולין**. כל חוץ לעזרה קרי בגבולין: **זיילא זיילא**. לשון זעקה וקוצנולא: **האי דאחרציה לניס המקדש**. מבקשין רחמים שימסר בידם ילך הרע של עזודת כוכבים: **לקבולי אגרא**. שנוכוף אותו ונקבל שכר: **פיתקא**. כתב: **אמם**. כלומר מסכים אני עמכם: **אמר לנו נביא**. זכריה בן עדי: **זיניסא**. שיער: **זדודא** **דאזנא**. צסיר של עופרת: **ואם הרשעה**. וישלך אותה אל מוך האיפה ^[א] (וימן) **אח אבן העופרת אל פיה: שאיב קלא**. נכנס הקול למוך העופרת ואינו יוצא ממנו: **כליא עלמא**. יכלה העולם שלא מהא פריה ורביה: **זיעסא צם יומא**. זינא הנוליה צו זיוס לפי שפסק החימום מן הנעשים ואפילו אותן שעבירה התרגלות כבר אינן מתבצלין במעיה: **לפגא**. סיהא שולט צאדס ליחקק לאשמו ולא לאחרת: **כחלינהו**. סימו אח עיניו ע"י כחול: **האל הגדול הגבור והנורא**. אשר לא ישא פנים: **עוזדי כוכבים מקרקרים צהיכלו**. שראה שרי צבוכדנצר נכנסין להיכל ומרעים בו ככל רצונם: **לא אמר נורא**. צפרשת הנה חנמאל כתיב עושה חסד לאלפים ומשלים עון אבות אל חיק צניהם אחריהם האל הגדול והגבור ה' זכאות שמו (ירמיה צג): **דניאל לא אמר גבור**. בתפלתו צספרו

^[דניאל טו]: **עוזדי כוכבים משתעבדים צבניו**. זה שצעים שנה: **לא היא גבורתו**. שיועבד עזרא הסופר שנשתעבדו צהן ומאריך אפו על כל הגזירות שגזירים על צניו: **ואלו הן נוראוסיו שאלמלא מוראו וכו'**. מן יוס החורבן אמה למד נוראותיו שלל האומות נאספו להשמידם ונתקיימו מהן: **ורצנן**. ירמיה ודניאל: **שהוא אמסי**. מסכים על האמת ושונה את השקר: **כאן כנדי שיפסיק הסורגמן**. הא דקמתי אין מדלגין צפרשה רחוקה מזה שקודס שגולל ספר תורה עד מקוס הדילוג יפסיק הסורגמן המתרגם פסוק שקרא הקורא ונמלאו צבור יושצין ומצפין אין זה כבוד צבור אצל אך צעשור סמוכה היא לאחרי מות ויכול לגלול שם קודס שיפסיק הסורגמן: **ענינין אחד**. כגון הכא ששמי הפרשיות מדצרות ענינין יוה"כ מדלגין וצכדי שלא יפסיק הסורגמן והא דקמתי דאפילו ככדי שלא יפסיק נמי לא דילג בשני ענינים לפי שדצרי תורה היא אזהרות ועונשין ומצות וצריך שניכסו צלצ השומעין וכסאדס יוצא משיטה ^[א] לשטיה אחרת אינו נוח להמבזון: **והסניא**. צניחותא:

השנים של שנים עשר מדלגין **ובלבד**

קשים לפי שאין צהן ליסור אלא מדרצנן צדמתן [כלאס פ"ט מ"ט] להצדיס אסורין מפני שזו שזע וימין דקשים הם לא אסוריס חממים, הכא נמי אפילו צגנדיס שיש צהן ליסור לציהס מן המורה בקשין כיון דהצעה תתחיי אינה אלא מדרצנן לא גורו חממים מיתא כקשין כיון שאינם כשאר צגנדיס ולא חיישינן נמי שמה תכרך יומא אחת על צשרי. ובקשרש בין בשעת עבודה מותר ב'ו, והיינו ככל הר בית דייקוין לעיל שיה הוא דלא הא הלוי כו', משמע דהשתא דלסקינן דמותר ליהטע צהס דהיינו [במקוס] דשניה מותרת שם מותר להלך והיינו אפילו כה הציט, וצצורה אין מותר לשן דאין ישיבה בעזרה. ביין שהציעו אחר גרייזס ביר חרשוהו ב'ו, מיתא לה"ר אלמנן וכו' היו עוצדים להר גריזים מיתום שמעון הצדיק והלא לא נאשדו עד ר' תאמר כדאמר בחולין ו, א, [א] דמות יוזה מלאה להם כהר גריזים כו'. ומיך דמיייר הכא קודס שתיקין [נפלאם] כמו שמפרש רבינו יעקב שעשע גיירי אמת אותן שכמו צהן [מ"צ יו, ג] את ג' היו ירחיס ואת אלהים היו עוצדין וצו צימ' ר' תאמר מלאו שחורו לקלקולם הראשון. ואביעית אימא ראוין צבנדי בחונה ב'ו. מיתא דאמר בקידושין פרק האומר [סו, א] גבי יציה המלך הסי להם גלץ עינן [שני] עינין. ואומר רבינו יעקב דשאיין ציך צבניה צימ תמיד ולעיל צפ"ק ו, צ ד"ה אלא] פירשתי.

מיתביי היבן קורין בו בעזרה ב'ו, ואפסרת הקהל קלי ויה"ה הכא. ברוך ה' אדויר ישראל שם העולם ועד הקודש. לפי שי רש"י משמע שסבור שאותו היום מקיט לומר כן, אבל במקדש ראשון לא היו אומרים אותו אלא עונין אמן במקדש. ומיהו משמע שלעולם לא ענו אמן במקדש. אלא נראה לפרש [דמתחלה לא אומרים אלא ברוך השם אלקי ישראל מן העולם, אבל צימי עזרא מקיט לומר מן] העולם עד העולם לפי שקילקלו המינין והכוסים או [ו]היו אומרים שאין עולם אלא אחד ותיקט לומר מן העולם ועד העולם לומר שני עולמות יש. והכי אמר צפרק הוראה [וצכסת נד, א] שתיקט לומר מן העולם ועד העולם מפני המינין, והיינו גדול שגדול בעולם וזה ובעולם הכא. בבא אימא יירושא. לאו דוקא ככל אירעא דיערמאל אלא כמו שיעלו תאשפ צבאס וימיס מכל נד. ירימיה אמר גרייזס מרקרין

מיתביי היבן קורין בו בעזרה ב'ו, ואפסרת הקהל קלי ויה"ה הכא. ברוך ה' אדויר ישראל שם העולם ועד הקודש. לפי שי רש"י משמע שסבור שאותו היום מקיט לומר כן, אבל במקדש ראשון לא היו אומרים אותו אלא עונין אמן במקדש. ומיהו משמע שלעולם לא ענו אמן במקדש. אלא נראה לפרש [דמתחלה לא אומרים אלא ברוך השם אלקי ישראל מן העולם, אבל צימי עזרא מקיט לומר מן] העולם עד העולם לפי שקילקלו המינין והכוסים או [ו]היו אומרים שאין עולם אלא אחד ותיקט לומר מן העולם ועד העולם לומר שני עולמות יש. והכי אמר צפרק הוראה [וצכסת נד, א] שתיקט לומר מן העולם ועד העולם מפני המינין, והיינו גדול שגדול בעולם וזה ובעולם הכא. בבא אימא יירושא. לאו דוקא ככל אירעא דיערמאל אלא כמו שיעלו תאשפ צבאס וימיס מכל נד. ירימיה אמר גרייזס מרקרין מלאה וימיר. מ"ר. היאך אומה אחת יבליה צהתקרים בין כ' אומות. צגדסד רצי תנחומא [מולדות טו] דאירעס שאל את ר' יהושע גדולה הכצסה שעומדת בין צצעים ואזכיס, אמר לו גדול הכרעה שמינליה. נראה וימיר.

מסורת הש"ס

^[א] לעיל כה. תמיד כו. סנהדרין קא: סוטה מ. מא: קדושין עה: ע"י רש"א, א, [א] [אמס] ספרים פ"יג הלכה ח וסם איתא צמאי גדלו רב אמר גדלו בשם המפורש רבא אמר צגכרה גדלו, ד) סנהדרין סד, א) שבת סה, ו) [צנעי] איתא מרקדין, ד) [צ"ל בעסו] כך גרס ע"י, ח) מגילה כד. סוטה מא, ט) [צ"ל ושלך],

הגהות הב"ח

^[א] גמ' שם המפורש צגבולין ולא והכתיב ויעקוב בקול אלהים אל ה' אלהיהם ואמר רב גידל שגדלו בשם המפורש הוראת שעה היתה ויעקוב בקול גדול אל ה' אלהיהם מאי אמר כו' כ"ל ותיבזר ויעמוד עזרא צפרק ארבע מיתות ארי קטן: א) שם דאי קטליתו ליה להסאב אברא איחרב כרלי עלמא. צ"ב וישיי גורס כליא עלמא: ד) שם ציעסא צם יומא לחודה ככל א"י: א) שם מתנו הכי רב גידל אמר ויעקוב בקול גדול גדול: ו) שם דאצרה זו היא גבורותיו שכובש כל"ל: ו) רש"י ד"ה צענין אחד כו' וכאסדס ד"ה ששטיס אחת לשטיס אחרת:

הגהות הגר"א

^[א] גמרא (מיתביי) חו"מ: ^[ב] שם (לרב דומי) חו"מ: ^[ג] שם (שיועבד עזרא הסופר על מגדל עץ אשר עשו לדברי חו"מ. וצ"ב ויעקוב נקול גדול: ד) שם (ויעקוב אל ה' אלהים) חו"מ וצ"ב ויעקוב: ^[ה] שם מטיאל. צ"ל מסטיע: ^[ו] שם יציר. צ"ל רענו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

^[א] גמרא מיתביי דמיתא היכן קורין צו צגכרה. צ"ב עיין מהרש"א ורש"י ולענינ' למחוק מלת מיתביי כאן מן במסכת סוטה דף מ ע"ב. וא"כ איתא הכא צפשיטות שפיר ויכאס איתמר דר"ח אהא דמיתא וכו' וכן בצטוטה צ"ל דמיתא תחת מלת מיתביי ועפ"י ויכל דברי הס"י כאן שפירשו דלהקלל קלי ותמהה הש"י דבצטוטה פריך מיתא אממתי דל"ג ואי צ"ג מיתביי אחי שפיר על נטון ודו"ק:

תוס' ישנים

סד"ה הואיל ואישרתי כלאס לגבייהו כי ר' אילור צבנדי כהוסינן איסור כללית מן המורה. ומפרש רבינו יעקב צנדי כהוסי קסיס הם הילכך לא גורו צננן דנכנן לאוסקן להציען תתחיי דאמר רב הונא צריה דרבי יהושע האי נמטא גמלא דנרש שריא, פי' לצדיס

הכא נמי אפילו צגנדיס שיש צהן ליסור לציהס מן המורה בקשין כיון דהצעה תתחיי אינה אלא מדרצנן לא גורו חממים מיתא כקשין כיון שאינם כשאר צגנדיס ולא חיישינן נמי שמה תכרך יומא אחת על צשרי. ובקשרש בין בשעת עבודה מותר ב'ו, והיינו ככל הר בית דייקוין לעיל שיה הוא דלא הא הלוי כו', משמע דהשתא דלסקינן דמותר ליהטע צהס דהיינו [במקוס] דשניה מותרת שם מותר להלך והיינו אפילו כה הציט, וצצורה אין מותר לשן דאין ישיבה בעזרה. ביין שהציעו אחר גרייזס ביר חרשוהו ב'ו, מיתא לה"ר אלמנן וכו' היו עוצדים להר גריזים מיתום שמעון הצדיק והלא לא נאשדו עד ר' תאמר כדאמר בחולין ו, א, [א] דמות יוזה מלאה להם כהר גריזים כו'. ומיך דמיייר הכא קודס שתיקין [נפלאם] כמו שמפרש רבינו יעקב שעשע גיירי אמת אותן שכמו צהן [מ"צ יו, ג] את ג' היו ירחיס ואת אלהים היו עוצדין וצו צימ' ר' תאמר מלאו שחורו לקלקולם הראשון. ואביעית אימא ראוין צבנדי בחונה ב'ו. מיתא דאמר בקידושין פרק האומר [סו, א] גבי יציה המלך הסי להם גלץ עינן [שני] עינין. ואומר רבינו יעקב דשאיין ציך צבניה ציך תמיד ולעיל צפ"ק ו, צ ד"ה אלא] פירשתי.

מיתביי היבן קורין בו בעזרה ב'ו, ואפסרת הקהל קלי ויה"ה הכא. ברוך ה' אדויר ישראל שם העולם ועד הקודש. לפי שי רש"י משמע שסבור שאותו היום מקיט לומר כן, אבל במקדש ראשון לא היו אומרים אותו אלא עונין אמן במקדש. ומיהו משמע שלעולם לא ענו אמן במקדש. אלא נראה לפרש [דמתחלה לא אומרים אלא ברוך השם אלקי ישראל מן העולם, אבל צימי עזרא מקיט לומר מן] העולם עד העולם לפי שקילקלו המינין והכוסים או [ו]היו אומרים שאין עולם אלא אחד ותיקט לומר מן העולם ועד העולם לומר שני עולמות יש. והכי אמר צפרק הוראה [וצכסת נד, א] שתיקט לומר מן העולם ועד העולם מפני המינין, והיינו גדול שגדול בעולם וזה ובעולם הכא. בבא אימא יירושא. לאו דוקא ככל אירעא דיערמאל אלא כמו שיעלו תאשפ צבאס וימיס מכל נד. ירימיה אמר גרייזס מרקרין מלאה וימיר. מ"ר. היאך אומה אחת יבליה צהתקרים בין כ' אומות. צגדסד רצי תנחומא [מולדות טו] דאירעס שאל את ר' יהושע גדולה הכצסה שעומדת בין צצעים ואזכיס, אמר לו גדול הכרעה שמינליה. נראה וימיר.